

מגילת החסד

בחג השבועות נוהגים לקרוא את מגילת רות. סיפור המגילה התרחש לפני שנים רבות בתקופת השופטים. בעיר בית לחם שעל יד ירושלים חי זוג עשיר. שםם היה אלימלך ונעמי, ולהם שני בנים - מחלון וכליון. באותן שנים לא ירד גשם והיתה בצורת קשה ובארץ ישראל נהיה רעב גדול. משפחת אלימלך לא רצתה להתחלק בשפע שהיה להם עם השכנים והעניים. הם העדיפו לנטוש את כולם ולעבור לארץ אחרת. בוקר אחד התעוררו אנשי בית לחם וגילו שהבית נעול והמשפחה נעלמה. התברר שהם נסעו לארץ מואב (היום - ירדן, ממזרח לים המלח). לא חולף זמן רב ואלימלך נפטר, ובהמשך גם שני הבנים. נעמי האלמנה נותרת לבדה כשלצידה שתי כלותיה, הנשים המואביות של בניה - עורפה ורות. נעמי מחליטה לחזור הביתה לארץ ישראל ומפצירה בשתי הנשים הצעירות שרצו להצטרף אליה, להישאר בארץ מולדתן. עורפה מקבלת את ההצעה, אך רות מסרבת לנטוש את חמותה ומתעקשת לחזור יחד איתה אל ע. היא אומרת לה "באשר תלכי אלך. עמך - עמי ואלוקיך - אלוקי".

שתי הנשים חוזרות לבית לחם בזמן הקציר, ואנשי המקום נדהמים לראות את נעמי הזקנה והעניה שנותרה לבדה. כיוון שלא היה לשתי הנשים ממה להתפרנס יצאה רות אל השדות יחד עם כל העניים ללקט שיבולים שנשארו אחרי הקוצרים כדי שיהיה להן אוכל.

בועז, אחד מאנשי בית לחם המכובדים והעשירים וגם קרוב משפחה של אלימלך, רואה את רות שבאה ללקט שיבולים בשדה שלו. הוא מתפעל מאוד מאישיותה וצניעותה ובעיקר מהחסד הגדול שעשתה עם נעמי חמותה, בכך שהיתה מוכנה לעזוב את ארצה ומולדתה וללכת אחריה אל עם אחר. בועז מחליט לשאת את רות לאישה לשמחתה הגדולה של נעמי. לילד שנולד להם קוראים עובד, והוא היה אביו של ישי שהיה אביו של דוד מלך ישראל.

שְׁלוֹמִי, אִין שִׁכְלוֹת, אִכְאָ שְׁלִי עוֹר בִּשְׂרָה
אִזְ אִין מְקוֹלָה שְׁלֵא אִיכְפֹּת, אִכְמ שְׁאִין
אִצְטְרִף אִיכְמ אִימֹרִד.
אִזְ גַּעֲשׂוּ אִי גַם מְקוֹמִי.
מַה אֲמוֹרִים?

יש המכנים את מגילת רות - "מגילת החסד". מהן לדעתכם הסיבות לכך?

איזה שם אחר הייתם נותנים למגילת רות?

חכמינו זכרונם לברכה אמרו: "על שלושה דברים העולם עומד: על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים" (משנה מסכת אבות. אב.) מדוע לדעתכם נבחרו שלושת אלו בתור הדברים החשובים ביותר, שהם הבסיס של העולם? איפה בחיים שלכם מתבטאים הדברים הללו?

קראו יחד את הסיפור הבא על המלך חונבז

(המשך התיייר ונקבר בירושלים) וכיצד התנהג בזמן הרעב בארצו: מעשה במונפז המלך שחילק את אוצרותיו ואוצרות אבותיו בשנות בצורת, חברו עליו אחיו ובית אביו ואמרו לו: אבותיך גנזו והוסיפו על של אבותם ואתה מבזבזם! אמר להם:

אבותי גנזו אוצרות ממון ואני גנזתי אוצרות נפשות. אבותי גנזו דבר שאין עושה פירות ואני גנזתי דבר שעושה פירות.

אבותי גנזו במקום שהיד שולטת בו ואני גנזתי במקום שאין היד שולטת בו.

אבותי גנזו לאחרים ואני גנזתי לעצמי.

אבותי גנזו למטה ואני גנזתי למעלה. (תלמוד בבלי, מסכת בבא בתרא יא.א.)

חונבז המלך לקח את אוצרות הארמון שהצטברו במשך כמה דורות, והשתמש בהם כדי לפרנס את עניי ארצו שסבלו מהמחסור והרעב בשנות הבצורת.

מדוע כעסו עליו בני משפחתו?

מה אתם הייתם עונים להם לו הייתם במקומו?

מהן התשובות שחונבז משיב להם?

איזו מבין התשובות של חונבז מצאה חן בעיניכם במיוחד?

אִין אִהֲבִי אֵל
כֹּלִין. אִין לֹא עוֹשֶׂה
אִפְּלוֹת.

מדרש ויקרא רבה לדח: אמר רבי יהושע: יותר ממה שבעל הבית (=העשיר) עושה עם העני, העני עושה עם בעל הבית, שפן רות אומרת לנעמי "שם האיש אשר עשיתי עמו היום בועז". (רות ב'ט.). כלומר, למרות שבועז העשיר הוא זה שנתן מהתבואה שלו לרות, לא כתוב שהוא עשה למענה, אלא שהיא עשתה למענו. רבי יהושע מגלה בדבריה של רות חידוש גדול. אם חשבנו עד היום שהעשיר נותן לעני, מתברר שמה שהעני נותן לו - גדול הרבה יותר!

למה מתכוון רבי יהושע? מה בעצם נותן העני לעשיר בזה שמאפשר לו את ההזדמנות לתת צדקה?

בתוך מסגרת של משפחה יש הרבה נתינה וקבלה לשני הצדדים. כל אחד, (הורה / ילד) יגיד עכשיו לפחות שלושה דברים שהוא מקבל מן השני?

אִין הִכּוֹרִי
קִיבֹּלְתִי מֵאִמָּה שְׁלִי
לִמְנוּחַ

שני ימים יש בארץ ישראל

כתבה: בריה ברטון

שני ימים יש בארץ ישראל. האחד מימיו מתוקים ודגים חיים בו. כתמי ירק מפארים את גדותיו. עצים פורשים את ענפיהם עליו ושולחים את שורשיהם הצמאים לשתות את מימיו המבריאם. לאורך חופיו משחקים הילדים, כפי ששיחקו ילדים בימי התנ"ך. נהר הירדן מביא אל הים הזה מים נוצצים שירדו מעל הגבעות. האנשים הקימו את בתיהם סמוך לגדותיו, הציפורים בנו כאן את קיניהן וכל בעלי החיים שמחים על שזכו לשבת במקום הזה. נהר הירדן ממשיך לזרום דרומה ומשתפך לתוך ים אחר. כאן אין זכר לדגים. עלה אינו רועד, ציפורים אינן שרות, ילדים אינם צוחקים. הנוסעים פונים מכאן ובוחרים בדרך אחרת. אוויר כבד תלוי על פני המים, אדם חיה ועוף אינם שותים את מימי האגם.

מהו הגורם להבדל עצום זה בין שני האגמים שאינם רחוקים זה מזה? לא בנהר ירדן האשם, הוא מגיר את מימיו לתוך שני האגמים. לא בסביבה שבה הם נמצאים האשם, ולא באדמה שמסביב. הרי מקור ההבדל: ים כינרת מקבל את מימי הירדן, אך אינו שומרם לעצמו. תמורת כל טיפה הזורמת לתוכו הוא מזרים טיפה אחרת מתוכו. האגם השני ערום יותר, הוא אוגר את המים הבאים לתוכו בתאווה של קמצן. הוא לא יוציא את המים מתוכו. כל טיפה הבאה אליו הריהו שומר עליה.

ים כינרת נותן ועל כן ים החיים הוא. הים השני אינו נותן מאומה, ובני האדם קראו לו "ים המוות".

שני סוגי אגמים יש בארץ ישראל. שני סוגי בני אדם יש בעולם.

זֶה אֶשְׂכּוּ אִלֵּי יָם
גִּלְגָּלִים

מה ההבדל בין שני האגמים?

מה גורם לאדם להתנהג כמו ים המלח? מה הוא 'מרוויח' מזה?

מה גורם לאדם להתנהג כמו ים הכנרת? (אפשר יותר מתשובה אחת).

איך אתה מרגיש אחרי שאתה נותן למישהו אחר?

במה אתה דומה לים כנרת?

אִין וְהִכְנִיתָ בֹּאֹל
אִלְוִי הַדְּבִרִי לֵאלֹהֵי
כֹּלֵאִים?

ארגון רבני צהר

דף לימוד ושיח להורים וילדים לחג השבועות

לתת את הנשמה ואת הלב

ההצלחה של צהר במספרים:

85,000 כלות וחתנים של צהר

100,000 אורחים בחגי ישראל

200 רבני קהילות

20,000 עולים הוכיחו יהדות

149 חקיקות בכנסת

1,000 מתנדבים ומתנדבות

היו שותפים

באחדות החברה ושמירת זהותה היהודית של מדינת ישראל

הפקדה ישירה באמצעות חשבון
בנק לאומי סניף 624 עמק הברכה
מס' חשבון 014266/96

בהמחאה באמצעות הדואר לכתובת:
"צהר"
רח' המלאכה 1, אתר צפוני לוד 71520

באשראי באמצעות הטלפון
1800-07-14-14

באשראי באמצעות אתר האינטרנט:
www.tzohar.org.il

התרומות מוכרות למס ע"ב סעיף 46

עיגולי השמחה

/ כתבה: דסי רבינוביץ ד"ר

לכל אדם יש עיגול בלב, עיגול השמחה.
לפעמים העיגול קטן, אך הוא יכול לגדול ולגדול...
כאשר עיגול השמחה גדול, הוא שולח עיגולים קטנים
למקומות נסתרים בגוף, מקומות שלפעמים כואבים. וככל
שיש יותר עיגולים קטנים, פחות מקומות כואבים.
יש אנשים שעיגול השמחה שלהם קטן, ולנו יש תפקיד -
לעזור לו לגדול.

וודאי שואלים אתם - איך?

כל אחד מאיתנו חושב על דרך. אפשר להביא לו סוכריה,
לתת לו פרח, לשיר לו שיר, לצייר לו ציור, או אפילו פשוט
לומר לו: בוקר טוב, מה שלומך היום? והכי חשוב, לעשות
את זה בכיף, בשמחה, מכל הלב!

דסי רבינוביץ הייתה נערה שהתמודדה בנבוכה עם מחלת הסרטן. היא בלטה בשמחת החיים שהפיצה לכל עבר למרות הכאב והקושי של המחלה. "עיגולי השמחה" הוא קטע שחיברה ונמצא רק אחרי מותה. הוא משקף את אישיותה ואמונתה של דסי ואף הולחן לשיר.

מה מצב עיגול השמחה שבלב שלכם?

מה אתם עושים כדי להגדיל אותו?

כסף אינו הדבר היחיד שאפשר לתת לאחר. לפעמים עצה טובה,
מחמאה ואפילו חיבוק יכולים להיות מאוד משמעותיים.
האם תוכלו לעשות רשימה של לפחות ארבעה דברים שאתם יכולים
להעניק לאחרים, שאינם קשורים בכסף?

על נחמה!

"צריך שכל איש ידע ויבין שבתוך תוכו דולק נר. ואין נרו שלו
כנר חברו, ואין איש שאין לו נר.
וצריך שכל איש ידע ויבין, שעליו לעמול ולגלות את אור הנר
ברבים ולהדליקו לאבוקה גדולה ולהאיר את העולם כולו"

(הרב אברהם יצחק קוק, הרב הראשי הראשון לארץ ישראל)

כתביה: הרב יוני לביא | הפקה: צופיה הירשפלד
עריכה לשונית: הד"ר רחל אלטמן
גרפיקה ועיצוב: נטע קונין | הדפסה: דפוס פילוט דיונין